

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक १७ जुलै, २०१८
(सकाळी ९.३० ते ११.१५ वाजेपर्यंत)

- (१) (बुधवार, दिनांक ११ जुलै व गुरुवार, दिनांक १२ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) — (मंत्र्यांचे उत्तर) —

सर्वश्री.कपिल पाटील, धनंजय मुंडे, दत्तात्रय सावंत, रामहरी रुपनवर, विक्रम काळे, हेमंत टकले, हरिसिंग राठोड, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, चंद्रकांत रघुवंशी, शरद रणपिसे, संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.किरण पावसकर, सुनिल तटकरे, जयंत पाटील, सुभाष झांबड, अमरनाथ राजूरकर, आनंदराव पाटील, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्री.जगन्नाथ शिंदे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, श्री.ख्वाजा बेग, **वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा** —

"धुळे जिल्ह्यातील साक्री तालुक्यातील राईनपाडा येथे मुले पळवणारी टोळी असल्याच्या संशयातून भिक्षुकी मागणाऱ्या नाथ पंथी डवरी समाजातील पाच जणांचा ग्रामस्थांनी केलेल्या मारहाणीत हत्या होणे, अशा घटना राज्यभरात वारंवार घडणे, समाज आणि पोलीसांकडून नेहमीच मिळणारी अपमानजनक वागणूक आणि संशयावरून गुन्हेगार ठरविण्याची जातीय वृत्ती, त्यातून राज्यातील भटक्या विमुक्त समाजातील सर्व जमातींमध्ये प्रचंड घबराटीचे, अवहेलनेचे, असुरक्षितेचे वातावरण निर्माण होणे, जात-पंचायत, अंधश्रद्धा आणि जातीय मानसिकता यातून भरडलेला राज्यातील भटका विमुक्त समाज धुळे जिल्ह्यातील घटनेमुळे कमालीचा भयभीत होणे, अठराविश्वे दारिद्र्य, शिक्षणाचा अभाव, नावावर जमीन नाही, घर नाही, शिकलं तरी नोकरी नाही, जमातीच्या परंपरेने लादलेले गुन्हेगारी स्वरूपाचे आणि भिक्षुकीचे व्यवसाय यातून या समाजाला बाहेर काढून त्याचे शैक्षणिक, सामाजिक आणि आर्थिक पुनर्वसन करण्याची आवश्यकता, पारंपारिक कलाकारी, बहुरूपी, भिक्षुकी व्यवसायातील भटक्या समाजाची गणना करून त्यांना पोलीस सुरक्षिततेचे ओळखपत्र देण्याची आवश्यकता, या व्यवसायातून त्यांना कायमस्वरूपी बाहेर काढून, नागरिक म्हणून त्यांना सन्मान मिळवून देण्यासाठी बाळकृष्ण रेणके अहवाल अंमलात आणण्याची आवश्यकता, मात्र याबाबत पोलीसांकडून ना संरक्षण, ना शासनाकडून पुनर्वसन यामुळे निर्माण झालेली गंभीर परिस्थिती, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व

उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

- (२) **सर्वश्री. धनंजय मुंडे**, सुनिल तटकरे, हेमंत टकले, संजय दत्त, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.रामहरी रुपनवर, जनार्दन चांदूरकर, अमरसिंह पंडित, आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.नरेंद्र पाटील, किरण पावसकर, विक्रम काळे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री.प्रकाश गजभिये, जगन्नाथ शिंदे, ख्वाजा बेग, सुभाष झांबड, आनंदराव पाटील, अमरनाथ राजूरकर, रामराव वडकुते, रामहरी रुपनवर, **वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"राज्यातील दूध उत्पादक शेतकरी मागील दोन वर्षांपासून दुधाला चांगला दर मिळत नसतानाही शासनाने त्याकडे दुर्लक्ष केलेले असणे, मागील वर्षी मा. दुग्धविकास मंत्री यांनी दुधाला २७ रुपये दर देण्याची घोषणा केलेली असणे, प्रत्यक्षात सध्या दूधास प्रति लिटर रुपये १६ ते १७ इतकाही दर मिळत नसल्याने दूध उत्पादक शेतकऱ्यांमध्ये असंतोष पसरलेला असणे, यावर उपाय काढण्यासाठी शासनाने निर्यातीसाठी आखलेली अनुदानाची योजना, यामध्ये दुधाच्या भुकटीला किलोमागे रुपये ५० तर दुधासाठी प्रति लिटर रुपये ५ अनुदान देण्याचा निर्णय घेतलेला असणे, या निर्णयाचा लाभ प्रत्यक्ष शेतकरी अथवा दूध संघाला होण्याची शक्यता नसणे, शासनाने दुधाला प्रति लिटर रुपये ५ दरवाढ देण्याबाबत दूध उत्पादक शेतकऱ्यांनी आंदोलन सुरु केलेले असणे, शेतकरी संघटनेच्या कार्यकर्त्यांनी रविवार दिनांक १४ जुलै, २०१८ रोजी वरुड, जि. चंद्रपूर येथे दुधाचा फोडलेला टॅंकर तसेच मुंबई-नागपूरकडे जाणारे दूध रोखण्यास सुरुवात केलेली असणे, राज्यात दररोज २० लाख लिटर अतिरिक्त दूध निर्माण होत असणे, या दुधाची खरेदी शासनाने रुपये २७ ते २८ प्रति लिटर दराने केल्यास ग्राहकांवर अतिरिक्त ताण पडणार नसणे, दुधाला देण्यात येणारा दर हा पाण्याच्या दरापेक्षा कमी असल्याने शेतकऱ्यांमध्ये निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, या प्रकरणी निर्णय जाहीर करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

- (३) **सर्वश्री.जयंत पाटील**, नरेंद्र पाटील, **वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"अलिबाग तालुक्यातील (जि. रायगड) खानाव येथील गॅस अॅथॉरिटी ऑफ इंडिया लि. (गेल) या केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील कारखान्यामध्ये कामगारांची पिळवणूक गेली १५ वर्षे सुरु असणे, गेल कंपनीमधील बहुतेक सर्व कामे ही ठेकदाराकडून करून घेतली जात असून ठेकेदार हे अत्यंत कमी मोबदल्यावर कामगारांकडून कामे करून घेणे, गेल कंपनीच्या या कामगारांना सुरक्षिततेची साधने, उपकरणे दिली जात नसणे, त्यांना किमान वेतनही दिले

जात नसणे, तसेच त्यांना केव्हाही कामावरून काढून टाकले जाणे, त्यामुळे कामगारांमध्येही असंतोष निर्माण होणे, या कंपनीमध्ये माथाडी बोर्डामार्फत कामगारांची नेमणूक करून माथाडी कामगार कायदा लागू करण्याची आवश्यकता असणे, सदर कामगारांना किमान वेतन कायदा लागू करणेत येवून कामगारांना किमान वेतन, भविष्य निर्वाह निधी, कामाची हमी देण्याची आवश्यकता असणे, अलिबाग तालुक्यातील (जि. रायगड) खानाव येथील गॅस अॅथॉरिटी ऑफ इंडिया लि. (गेल) या केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील कारखान्यामध्ये कामगारांच्या होत असलेल्या अन्यायामुळे तेथील कामगारांमध्ये असंतोषाचे व भितीचे वातावरण निर्माण झालेले असणे, तरी या कामगारांना न्याय मिळण्यासाठी शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(सकाळी ११.१५ ते दुपारी १२.४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(अ) (मंगळवार, दिनांक १० जुलै, बुधवार, दिनांक ११ जुलै, गुरुवार, दिनांक १२ जुलै, शुक्रवार, दिनांक १३ जुलै व सोमवार, दिनांक १६ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — (अनुक्रमांक (१ — अ) व (२ — अ) —

(१-अ) श्री. नरेंद्र दराडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नाशिकमधील माध्यमिक शाळेतील शिक्षकांचे व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांचे वेतन जिल्हा बँकेमार्फत अदा करण्यात येणे, जिल्हा बँकांना यासाठी शेकडा २० पैसे कमिशन मिळणे, गेल्या १६ वर्षांपासून जिल्हा बँकांना कमिशन, सर्विस टॅक्स व जीएसटी पोटी एकूण १३,१५,६४,६७४/- रुपयांची रक्कम येणे बाकी असणे, जिल्हा बँकेने शिक्षणाधिकारी, माध्यमिक विभाग, नाशिक, शिक्षण सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय तसेच संचालक, शिक्षण संचालनालय (माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आणि शालेय शिक्षण मंत्री या सर्वांना जा.क्र.३७९४, दि.१९/०१/२०१६ व जा.क्र.अकौन्टस्/बिगरनिधी व्यवसाय / दि.२६१०/२०१७-१८/८६६, दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१७ रोजी लेखी निवेदने देऊन व त्यानंतर वारंवार निवेदने देऊनही अद्याप जिल्हा बँकेला देय असलेली रक्कम मिळण्यास शिक्षण विभागाकडून कोणतीच कार्यवाही न होणे, परिणामी जिल्हा बँकेला शिक्षण विभागाकडून देय असलेली

१३,१५,६४,६७४/- रुपये सेवाकर, जीएसटीसह संपूर्ण रक्कम न मिळाल्याने बँकेची आर्थिक स्थिती डबघाईस येणे, याचा विपरीत परिणाम बँकेचा दैनंदिन व्यवहार व आर्थिक गुंतवणूक यांच्यावर होणे, मा.शिक्षणमंत्री यांनी याप्रकरणी तात्काळ निर्णयात्मक कार्यवाही करण्याचे आदेश शिक्षणाधिकारी, माध्यमिक विभाग, नाशिक व शिक्षण संचालक, शिक्षण संचालनालय (माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२-अ) **सर्वश्री. अमरसिंह पंडित**, धनंजय मुंडे, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, अनिकेत तटकरे, नरेंद्र पाटील, सुनिल तटकरे, हेमंत टकले, किरण पावसकर, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्री. सुजितसिंह ठाकूर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात वैद्यकीय प्रवेशासाठी जात आणि प्रवर्ग आरक्षण असतानाही पुन्हा प्रादेशिक आरक्षण लादल्यामुळे मराठवाडा आणि विदर्भ विभागातील विद्यार्थ्यांवर मोठा अन्याय होत असणे, वैद्यकीय प्रवेशातील नियमबाह्य ७०:३० धोरणामुळे मराठवाडा व विदर्भातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांवर होत असलेल्या अन्याया विरोधात विविध संघटना, सामाजिक संस्था व लोकप्रतिनिधी यांनी आंदोलनाचा इशारा देणे, मराठवाडा, विदर्भ व उर्वरीत महाराष्ट्रातील वैद्यकीय महाविद्यालयांच्या संख्येमध्ये प्रचंड तफावत असणे, वैद्यकीय महाविद्यालयात एमबीबीएस प्रवेशासाठी संपूर्ण महाराष्ट्रासाठी एकच गुणवत्ता यादी तयार करण्याची आवश्यकता, नीट परीक्षेत गुणवत्ता यादीत येऊन सुध्दा केवळ कोट्याच्या प्रादेशिक विभाजनामुळे गुणवंत विद्यार्थ्यांवर होत असलेला अन्याय, वैद्यकीय महाविद्यालयांची संख्या उर्वरीत महाराष्ट्रात २५, विदर्भात ९ तर मराठवाड्यात फक्त ६ असल्याने जागांमध्ये सुध्दा मोठ्या प्रमाणात तफावत असणे, सन २०१५ पासूनच्या नीट परीक्षेत उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थी आणि प्रवेशित जागा यांचे गुणोत्तर पाहिले तर मराठवाडा आणि विदर्भ विभागातील विद्यार्थ्यांवर अन्याय झाल्याचे स्पष्ट होणे, वैद्यकीय प्रवेशाच्या मराठवाड्यात ७५०, पश्चिम महाराष्ट्रात ३३३० व विदर्भात ११५० जागा असून मराठवाड्यातील ७५० जागांपैकी १५ टक्के जागा केंद्रासाठी राखीव व ३० टक्के जागा मराठवाड्याबाहेरील राज्यातील विद्यार्थ्यांसाठी राखीव असून मराठवाड्याच्या वाट्याला ७५० पैकी केवळ ४४६ जागा येणे, हा विषय मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात येऊनसुध्दा शासनाने याबाबत कोणताही निर्णय न

घेणे, मा. न्यायालयाने सुद्धा कोटा पद्धतीबाबत तीव्र आक्षेप नोंदविणे, याप्रमाणे सतत अन्याय होत असल्याने विद्यार्थी व पालकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(ब) (शुक्रवार, दिनांक १३ जुलै व सोमवार, दिनांक १६ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — (अनुक्रमांक (१-ब) ते (३-ब) —

(१-ब) सर्वश्री. गिरीशचंद्र व्यास, नागोराव गाणार, प्रा. अनिल सोले, सर्वश्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रविण दरेकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नागपूर सुधार प्रन्यास अंतर्गत सन २०१२-१३ मध्ये नागपूर शहरातील पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण या सर्व भागात वृक्ष रोपणाचा कार्यक्रम हाती घेण्यात येणे, या कार्यक्रमाकरीता येणारा खर्च १९ कोटी पेक्षा जास्त रकमेचा असल्यामुळे याबाबत टेंडर मागविण्यात येणे, याबाबत अनेक कंपन्यांनी टेंडर भरले असताना इतर कंपन्यांना डावलून पुणे येथील बी.व्ही.जी. कंपनीला चढ्या दराने टेंडर देण्यात येणे, यावरूनच या कंत्राटामध्ये ना.सु.प्र. अधिका-यांचे हात गुंतलेले असल्याचे दिसून येणे, १ लक्ष ६० हजार झाडे लावण्याचा उपक्रम जर ना.सु.प्र.ने पूर्ण केला तर नागपूर भौगोलिक क्षेत्रफळाचा विचार करता नागपूर शहर संपूर्ण हिरवे गार होऊ शकत असणे, प्रत्यक्षात मात्र १ लक्ष ६० हजार झाडे नागपूर शहरात लावण्यातच आलेली नसल्याचे दिसून येणे, कंपनीला हे वृक्ष चार महिन्यांच्या कालवधीत लावण्याची अपेक्षित असणे, त्याप्रमाणे दर दिवशी साधारणतः १३३० वृक्ष लागवड करणे गरजेचे असणे, परंतु ते झालेले दिसत नसणे, सर्व वृक्षांच्या संरक्षणासाठी ट्री गार्ड लावणे गरजेचे असल्याचे कंत्राटामध्ये नमूद असणे, परंतु कुठे ट्री गार्ड लावलेला न दिसणे, कंत्राटाप्रमाणे जर ट्री गार्ड चोरीला गेले अथवा तोडफोड होऊन नुकसान झाले तर ते सात दिवसांत स्वखर्चाने बदलून देणे गरजेचे असणे, परंतु आजमितीस बहुतांश झाडांना ट्री गार्डच नसणे, म्हणजेच ट्री गार्ड बसवलेले नसून याबाबतची रक्कम काम न करताच उचल करण्यात येणे, सदर कंत्राटामध्ये जर उपरोक्त प्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही तर त्याबाबत कंत्राटदाराला दररोज प्रत्येक झाडामागे ३००० रुपये दंड ठोठावण्याची तरतूद असणे, असेही ना.सु.प्र.ने

केलेले नसणे, सदर निविदांची देयके अधिकार नसताना ना.सु.प्र.च्या संबंधीत अधिकाऱ्यांनी मंजूर करणे व त्याची रक्कम कंत्राटदाराला अदा करण्यात येणे, मूळात ना.सु.प्र.ने कंत्राट दिलेल्या बी.व्ही.जी. कंपनीने १,६०,००० वृक्षांची रोपणे केलेलीच नसणे, जर असे केले असते व झाडे जरी मृत झाली असती तरी १,६०,००० वृक्षांपैकी अनेक वृक्षांची ट्री गार्ड मात्र जागेवर उभी दिसू शकत असणे, परंतु असेही प्रत्यक्षपणे दिसत नसणे, एकंदरीत ना.सु.प्र. ने वृक्षारोपणासाठी काढलेले १९ कोटी रुपयांचे टेंडर व त्यानंतर वृक्षारोपण व त्यातील ५० टक्के झाडे मृत झाली आहे असे दाखवणे हा बनावटीचा प्रकार असून ना.सु.प्र. व बी.व्ही.जी. कंपनी, पुणे यांनी संगनमताने फसवणूक केलेली असून १९ कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केला असणे, त्यामुळे सदर प्रकरणी ना.सु.प्र.चे अधिकारी व संबंधीत कंपनीवर फसवेगिरीचा गुन्हा दाखल करून व चौकशी करून संबंधीतांना निलंबित करून बडतर्फ करण्याची गरज असणे, त्या अनुषंगाने शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(२-ब) श्री. संजय दत्त, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, अॅड. अनिल परब, सर्वश्री. रविंद्र फाटक, गोपिकिसन बाजोरिया, विप्लव बाजोरिया, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जनार्दन चांदूरकर, रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.धनंजय मुंडे, अनिकेत तटकरे, हेमंत टकले, अमरसिंह पंडित, सतिश चव्हाण, किरण पावसकर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.आनंद ठाकूर, ख्वाजा बेग, जगन्नाथ शिंदे, नरेंद्र पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **परिवहन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाने घेतलेला निर्णय, या निर्णयाच्या अनुषंगाने मुंबई-अहमदाबाद द्रुतगती रेल्वेमार्गाच्या (बुलेट ट्रेन) प्रकल्पात होणारी वृक्षतोड, खारफुटीची कत्तल, जैवविविधतेची हानी या पर्यावरणावर होणाऱ्या विपरीत परिणामांबाबतचा अहवाल प्रशासनाद्वारे दिनांक २९ मे, २०१८ रोजी जनतेसमोर मांडण्यात येणे, हा अहवाल त्रोटक आणि अपूर्ण असल्याची टिका पर्यावरणप्रेमी करीत असणे, बुलेट ट्रेन पर्यावरण आणि स्थानिक शेतकऱ्यांकरिता घातक असल्याने कोणत्याही परिस्थितीत ठाणे जिल्ह्यातून जाऊ देणार नसल्याचा निर्धार शेतकऱ्यांनी बुलेट ट्रेनच्या पर्यावरणीय जनसल्लामसलत बैठकीत व्यक्त करणे, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाबाबत जमिन अधिग्रहण करण्यासाठी ठाणे जिल्ह्यातील दिवा-शिळ भागात बुलेट ट्रेनसाठी भूसंपादनाच्या सर्वेक्षणासाठी आलेल्या अधिकाऱ्यांना

पिटाळून लावल्याची बाब उजेडात येणे, तसेच मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पासाठी पालघर जिल्ह्यातील पालघर, डहाणू, वसई आणि तलासरी या चार तालुक्यातील ८० गावांमधील जमीन अधिग्रहणाबाबत जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर बुलेट ट्रेन विरुद्ध पालघरातील शेतकऱ्यांनी जोरदार विरोध दर्शविल्याचा प्रकार घडणे, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेनच्या मार्गात येणाऱ्या तब्बल ४० हजार झाडांवर कुऱ्हाड फिरविण्यात येणार असून त्यापैकी ४३८१ वृक्ष हे केवळ ठाणे जिल्ह्यातील असणे, महाराष्ट्र राज्यातील ८३ हेक्टरहून अधिक वनक्षेत्र प्रकल्पाकरिता वापरले जाणार असणे, तर गुजरातमधील केवळ १८ हेक्टर जमिनीवरील कांदळवन नष्ट केले जाणार असणे, या ट्रेनच्या मार्गातील सर्वात लांबीचा बोगदा ठाण्यातून जाणार असणे, तो पाण्याखाली ३० मीटर खोल असून त्याचे अंतर तब्बल २०.७१ किमी असणे त्यामुळे जलचर व परदेशी पाहुणे असलेल्या फ्लेमिंगों पक्षांच्या अस्तित्वाला धोका निर्माण होणार असणे, तसेच ठाणे जिल्ह्यातील एकूण २९ गावे या प्रकल्पामुळे बाधित होणार असणे, ७६ टक्के शेतजमीन बाधित होणार असणे, या प्रकल्पासाठी बाधित होणाऱ्या शेतकऱ्यांना देण्यात येणारा मोबदला महाराष्ट्रापेक्षा गुजरात मधील शेतकऱ्यांना पाच पट देण्यात येणार असणे, या महत्वाकांक्षी बुलेट ट्रेन प्रकल्पात राज्यात बुलेट ट्रेनचे क्षेत्र ३३ टक्के असून ६७ टक्के गुजरातमध्ये असल्याने गुजरात राज्याला सर्वाधिक लाभ होणार असल्याने समान खर्च उभारण्याबाबत राज्यातून होत असलेला विरोध, राज्याची आर्थिक परिस्थिती नाजूक असताना या सरकारच्या काळात राज्य कमालीच्या आर्थिक संकटात सापडणे, राज्यात कुपोषण, शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, शेतमालाला हमी भाव देण्यास पैश्याअभावी अपयशी ठरत असताना मुठभर लोकांच्या फायद्यासाठी ९८ हजार कोटीच्या खर्चाचा प्रकल्प राबविण्यात येणार असल्याने जनमानसात तीव्र असंतोष असणे, राज्य सरकार आर्थिकदृष्ट्या कर्जबाजारी असताना जनमानसात सदरील प्रकल्प सुरु होणार की नाही याबाबत प्रश्न निर्माण होणे, त्यामुळे राज्यशासनाने मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाबाबत आपली भूमिका स्पष्ट करून याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३-ब) श्री. गोपिकिसन बाजोरिया, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे पर्यावरण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-

"राज्य व केंद्र शासनाने स्वच्छ भारत अभियान राबविणे, याच अभियानाच्या धर्तीवर राज्य शासनाने राज्यातील प्रत्येक

जिल्ह्यातील नदया स्वच्छ करण्याची मोहिम राबविणे, सदर मोहिम राबवितांना बहुतांश नदयांमध्ये नियमांचे उल्लंघन करून करण्यात आलेले अनधिकृत बांधकाम, सदरहू अनधिकृत बांधकामामुळे नदयांचे स्रोत नष्ट होऊन पर्यावरणाचा झालेला न्हास, पर्यावरणाचा नियम धाब्यावर बसवून रेड झोन, ब्लू झोन, ग्रीन झोन ला बगल देऊन नदयांमध्ये बेकायदेशीर बगीचा निर्माण करणे, भूमिगत गटारे योजना राबविणे, आदि बांधकामे केल्यामुळे प्रदुषणात झालेली वाढ, अकोला जिल्ह्यातील नदयांना, सद्यःस्थितीमध्ये अकोला जिल्ह्यातील नदयांमध्ये मोठ्या प्रमाणात अनधिकृत बांधकाम, भूमिगत गटार योजनेतर्गत पर्यावरणाचे नियमाचे उल्लंघन करून सर्रासपणे कामे सुरू असणे, हरित लवादाची ना हरकत नसणे, परिणामी नदयांना आलेले विद्रुप स्वरूप, पर्यावरणाचा होत असलेला न्हास, नदयातील जलचर प्राणी, जलपर्णी नष्ट झाल्यामुळे वातावरणात बदल होऊन याचा परिणाम नागरिकांच्या आरोग्यावर होत असणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, नदयांच्या संरक्षणाची संपूर्ण जबाबदारी शासनाची असल्याने याकडे शासनाने गांभीर्याने लक्ष घालून नदयांना विद्रुप स्वरूप आणणारी अनधिकृत बांधकामे तात्काळ निष्कासित करून सदर अनधिकृत बांधकामे करणाऱ्यांवर कठोर कारवाई करून नदयांना जिवित स्वरूपात आणण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने कार्यवाही करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(क) (सोमवार, दिनांक १६ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — (अनुक्रमांक (१-क) ते (६-क) —

(१-क) श्री. प्रविण दरेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री.हेमंत टकले, किरण पावसकर, अॅड.जयदेव गायकवाड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे शिंपोली, ता. बोरिवली येथील स. नं. १९,२०/१ अ व २०/२ ही शासकीय मिळकत मुंबई सबर्बन डिस्ट्रीक व्हिलेज इंडस्ट्रिज असोसिएशन (कोरा केंद्र) यांना अटी व शर्तीस अधीन राहून प्रदान करण्यात येणे, सदर जमीन ही कोरा केंद्राच्या ट्रस्टीने कुख्यात गुंड नायडू यांना १० कोटी रुपयास विकलेली असणे, तसेच शासनाने सदर जमिनीचा वापर विहित मुदतीत करण्याच्या अटी व शर्तीवर वेगवेगळ्या आदेशांन्वये सदरची जमिन देण्यात येणे, परंतु उपरोक्त

मिळकत दिलेल्या प्रयोजनासाठी न वापरता ही जमिन व्यावसायिक लग्न समारंभ, नवरात्रोत्सव तसेच इतर सांस्कृतिक कार्यक्रमांसाठी मोठ्या प्रमाणावर भाडे घेऊन देण्यात येणे, गुंड ही बाब लक्षात आल्यावर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी दिनांक २७ डिसेंबर, २०१७ रोजीच्या कार्या-७६/कावी-कोरा केंद्र/१७ अन्वये सदर मिळकत जमा करण्याचे दिलेले आदेश, या आदेशानंतर खादी ग्रामोद्योग केंद्र, बोरिवली मुंबई यांनी मा. आयुक्त यांच्याकडे अपिल केले असता त्यांनी "जैसे थे" चे आदेश दिलेले असतांनाही सद्यःस्थितीत या भूखंडावर मोठ्या प्रमाणात पत्रे मारुन अतिक्रमण करण्यात येणे, सदर ठिकाणी नैसर्गिक श्रोत असलेला नाला महानगरपालिका अधिकारी व एस.डब्लुडी.डी. खात्याने स्थानिक गुंडाच्या फायद्यासाठी नैसर्गिक प्रवाह वाहत असलेल्या नाल्या विरोधात उलट-सुलट फिरविणे, सदरहू जागेचे लीज २०१२ ला संपलेले असून मा.जिल्हाधिकारी यांनी सदरहू भूखंड ताब्यात घेण्याचे आदेश पारित केलेले असणे, असे असतांना अद्यापही या भूखंडाचा वापर लग्न समारंभ व अन्य कार्यक्रमांना भाड्याने देण्यात येत असून भाडेही वसूल करण्यात येणे, तसेच दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१८ च्या सुमारास या शासकीय भूखंडावर अतिक्रमास विरोध केल्यामुळे मारहाण झाल्याची घटना घडणे, कोकण आयुक्त यांची स्थगिती असूनही कोरा केंद्राचे संस्थापक यांनी दिशाभूल करुन न्यायालयाच्या आदेशाचा अवमान करणे, परिणामी सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने तातडीने चौकशी करुन संबधितावर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२-क) श्री. आनंदराव पाटील, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"शासनाच्या नगरविकास विभागाकडे सन एप्रिल, २०१४ ते मे, २०१८ या दरम्यान नगरपंचायतीस नगरपरिषदेचा दर्जा देणेबाबत तसेच नवीन नगरपंचायत नगरपरिषद स्थापनेचा प्राप्त झालेला प्रस्ताव, मात्र प्राप्त प्रस्तावांना मंजूरी देतांना मलकापूर, ता.कऱ्हाड, जि.सातारा या नगरपंचायतीस तसेच कोल्हापूर जिल्ह्यातील चंदगड ग्रामपंचायतीस व गारगोटी ग्रामपंचायतीस नगरपरिषदेचा दर्जा देणेबाबत न दिलेली मंजूरी, मलकापूर नगरपंचायतीच्या (क) वर्ग नगरपरिषदेच्या प्रस्तावाबाबत मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक १८ जून,

२०१८ रोजी दिलेले काही निर्देश तसेच या नगरपंचायतीच्या प्रस्तावाबाबत दिनांक २ जुलै, २०१८ रोजी मा.उच्च न्यायालयाने चार आठवड्यांमध्ये निर्णय घेण्याचे दिलेले आदेश, परंतू शासन करीत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष परिणामी येथील जनमानसात निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना त्यामुळे शासनाने निर्णय घेऊन मलकापूर नगरपंचायतीस (क) वर्ग नगरपरिषदेचा दर्जा देण्याबाबत करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३-क) **अॅड. अनिल परब, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"मुंबईतील वांद्रे (पूर्व) येथील शासकीय वसाहतीची झालेली दयनीय अवस्था लक्षात घेऊन शासकीय वसाहतीची पुर्नबांधणीचा प्रस्ताव मंजूर करणे, सदरहू वसाहतीच्या पुर्नबांधणीची कामे सुरू करण्यापूर्वी इमारतीत वास्तव्यास असणाऱ्या शासकीय कर्मचाऱ्यांना अन्यत्र स्थलांतर करण्याची कार्यवाही सुरू करणे, शासकीय कर्मचाऱ्यांना माहुल (चेंबूर) येथील इमारतीमध्ये स्थलांतर करण्यात येत असणे, सदर स्थलांतर करण्यात येत असलेल्या इमारतीमध्ये कोणत्याही प्रकारच्या मुलभूत सोयी-सुविधा नसल्यामुळे कर्मचाऱ्यांमध्ये निर्माण झालेली नाराजी, परिणामी शासकीय कर्मचारी अन्यत्र स्थलांतर होण्यास तयार नसणे, शासकीय कर्मचाऱ्यांना नोटीस देऊन तातडीने स्थलांतर करण्यासाठी त्यांचेवर होत असलेली बळजबरी, शासनाने सरकारी कर्मचाऱ्यांना अल्प दरात शासकीय वसाहतीमध्ये घर देण्याचे आश्वासन पूर्ण न करणे, शासकीय कर्मचाऱ्यांमध्ये पसरलेला असंतोष, शासकीय कर्मचाऱ्यांचे स्थलांतर करण्यात येणाऱ्या इमारतीमध्ये सोयी-सुविधा तातडीने पुरविण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४-क) **सर्वश्री. दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, श्रीकांत देशपांडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"भौगोलिक स्थितीनुसार विविध प्रकारचे राहणीमान असलेल्या महाराष्ट्र राज्यात बालकांना मोफत सक्तीचे शिक्षण कायद्याची अंमलबजावणी करण्यात येणे, त्यानुसार दुर्गम भागातील विद्यार्थ्यांना प्रवाहात आणण्याकरीता संच निश्चिती करण्यात येणे, परंतू सदर निश्चिती करीता असताना राज्यातील सर्व भागांसाठी एकच निकष लावण्यात येणे, लोकसंख्या सर्व भागात एकसारखी

नसताना एकच निकषावर संच निश्चिती झाल्याने डोंगराळ व दुर्गम भागातील कमी विद्यार्थ्यांमुळे तेथील शिक्षक अतिरिक्त होण्याची आलेली वेळ, त्यापुढे सन २००९ च्या "डोंगराळ भागातील १५ विद्यार्थ्यांना एक शिक्षक अशी अट" या शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत सर्व स्तरावरून होत असलेली मागणी यावर शासनाने करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(५-क) **सर्वश्री. किरण पावसकर**, हेमंत टकले, नरेंद्र पाटील, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री. आनंद ठाकूर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुलुंड, एलबीएस मार्ग, ऐरोली, वाशी आणि दहिसर या मुंबईच्या पाच प्रवेशद्वारावरील टोलप्लाझावर टोल देण्यासाठी वाहनांच्या लागणाऱ्या लांबच लांब रांगा, त्यामुळे होणारी वाहतूक कोंडी, प्रदुषण आणि या सर्वांमुळे वाहनचालकांचा वाया जाणारा बहुमुल्य वेळ, यावर उपाय म्हणून मराठी तरुण उद्योजकाने विकसित केलेले "व्ही टोल कलेक्शन अॅप" सदरची प्रणाली आंध्र प्रदेश व इतर राज्यांतून प्रभावीपणे राबविली जात असताना तसेच महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने सदरचे अॅप मुंबईच्या प्रवेशद्वारावरील पाच टोलनाक्यावर वापरण्यास मान्यता देऊनही व सार्वजनिक बांधकाम मंत्री (सार्वजनिक उपक्रम) यांचेकडे तसेच महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडे सातत्याने पाठपुरावा करूनदेखील टोल कंपनीच्या आडमुठेपणामुळे "व्ही टोल कलेक्शन प्रणाली" अद्यापी कार्यान्वित न होणे, परिणामी वाहनचालक व सर्वच स्तरावरील नागरीकांमध्ये व्यक्त होत असलेला तीव्र असंतोष व नाराजीची भावना, याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(६-क) **श्री. सुनिल तटकरे**, धनंजय मुंडे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सहकार मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"रायगड जिल्ह्यातील दि गोरेगांव को. ऑ. अर्बन बँक ही अवसायनात निघालेली असणे, या बँकेवर अवसायक (लिक्विडिटर) म्हणून सहाय्यक निबंधक, पनवेल, श्री. चेतन चौधरी यांची नियुक्ती करण्यात आलेली असणे, सहाय्यक निबंधक पनवेल येथील कार्यालयाच्या कार्यबाहुल्यामुळे श्री. चौधरी हे बँकेच्या अवसायन कामकाजात प्रभावीपणे लक्ष देऊ शकत नसणे, त्यामुळे अवसायन कामकाजाची गती मंदावलेली असणे, ओटीएस अंतर्गत कर्ज वसुली, ठेवीदारांच्या शिल्लक ठेवी कर्जामध्ये वळत्या करून न

घेतल्याने ठेवीदार सुध्दा त्रस्त झालेले असणे, कर्जदारांना सुध्दा वेळोवेळी त्यांची भेट शक्य होत नसणे, त्यामुळे कर्जदारांनी सुध्दा तक्रारी केलेल्या असणे, एकंदरीत बँकेची कर्ज वसुली चालू आर्थिक वर्षात सतत कमी झालेली असणे, या अगोदरच्या अवसायकांनी ओटीएस अंतर्गत कर्जदारांच्या केलेल्या सेटलमेंट श्री. चौधरी ग्राह्य धरत नसणे, त्यामुळे ते कर्जदार कर्ज वसुली देण्यास नाखुश असणे, कर्ज वसुलीचे प्रमाणात इतर खर्च वाढलेला असून बँकेचा तोटा अधिकच वाढलेला असणे, त्यामुळे ठेवीदार व कर्जदार यांचेमध्ये निर्माण झालेले चिंतेचे वातावरण व पसरलेला असंतोष, या बँकेसाठी नवीन दुसरा अवसायक नेमण्याची त्यांची मागणी, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(दुपारी १.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे —
कामगार मंत्री

(क) "पुणे जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, पुणे यांचा सन २००७-२००८, २००८-२००९, २००९-२०१०, २०१०-२०११, २०११-२०१२, २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षांचा अनुक्रमे पाचवा, सहावा, सातवा, आठवा, नववा, दहावा व अकरावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "पिंपरी चिंचवड माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ यांचा सन २००९-२०१०, २०१०-२०११, २०११-२०१२, २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षांचा अनुक्रमे अठरावा, एकोणीसावा, वीसावा, एकवीसावा व बावीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) "माल वाहतुक कामगार मंडळ बृहन्मुंबई यांचा सन २०१०-२०११, २०११-२०१२, २०१२-२०१३, २०१३-२०१४, २०१४-२०१५ व २०१५-२०१६ या वर्षांचा अनुक्रमे चाळीसावा, एकेचाळीसावा, बेचाळीसावा,

त्रेचाळीसावा, चव्वेचाळीसावा व
पंचेचाळीसावा वार्षिक अहवाल"
सभागृहासमोर ठेवतील.

(घ) "सुरक्षा रक्षक मंडळ, बृहन्मुंबई व ठाणे
जिल्हा यांचा सन २०१३-२०१४ व २०१४-
२०१५ या वर्षांचा अनुक्रमे तेहतीसावा व
चौतीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर
ठेवतील.

(ड) "मुंबई भाजीपाला बाजार असंरक्षित
कामगार मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१६-
२०१७ या वर्षांचा बत्तीसावा वार्षिक
अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : "लोकलेखा समितीचा एक्केचाळीसावा अहवाल सादर करणे."
चार : "पंचायत समितीचा चौदावा व पंधरावा अहवाल सादर करणे."
पाच : "महिला व बालकांचे हक्क आणि कल्याण समितीचा आठवा अहवाल सादर
करणे."

सहा : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(१) श्री.धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक
महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ७ वर मुख्यमंत्री निवेदन
करतील :-

"मौजे एकसर, मुंबई येथील सीटी सर्व्हे नं.१२८, ८५७, ८६७
हे भूखंड बगीचा इस्पीतळ, प्रसुतीगृह, दवाखाना व खेळाचे मैदान
याकरिता विकास योजनेत आरक्षित असून या ठिकाणी जनतेसाठी
निर्माण होणाऱ्या अत्यावश्यक सुविधांची निकड लक्षात घेता सदर
भूखंडाची भूसंपादन प्रक्रिया पूर्ण होण्याची आवश्यकता."

(२) श्री.बाळाराम पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या
सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ८ वर
मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळासाठी मौजे पारगांव,
पारगांव डुंगी (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील जमिनी संपादित
केल्या असून सदर गावाच्या सर्व बाजूने होणाऱ्या भरावामुळे हे गाव
खोलगट भागात जाऊन गावाला पुराचा निर्माण झालेला धोका."

(३) श्री.जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक
महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ९ वर मुख्यमंत्री निवेदन
करतील :-

"कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका अंतर्गत असलेल्या कल्याण पश्चिमेतील बिर्ला कॉलेज परिसरातील इंदिरानगर झोपडपट्टी सन २०१० साली बी.एस.यु.पी. योजनेत करण्यात आल्यानंतर या प्रकल्पामुळे ३३० कुटुंबे बाधित झालेली असणे."

(४) श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १० वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन करतील :-

"पुण्यातील वानवडी येथील सनग्रेस शाळेत मुलांच्या शिस्तीसाठी रूपये ५००/- दंड आकारण्यात येत असल्याबाबत."

(५) श्री.अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ६ वर सामाजिक न्याय मंत्री निवेदन करतील :-

"राज्यात पांढरे कोड असलेल्या व्यक्तींना निराधाराच्या धर्तीवर प्रतीमाह अनुदान आणि मोफत बसप्रवास सुविधा उपलब्ध करून देण्याची होत असलेली मागणी."

सात : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-

"पुणे शहरात एलईडी प्रोजेक्ट चुकीच्या पद्धतीने कार्यान्वित झालेला असणे, पुणे शहरातील महत्त्वाकांक्षी प्रोजेक्ट टाटा प्रोजेक्ट प्रायव्हेट लिमिटेड या कंपनीला देण्यात आलेला असणे, कंपनी व पुणे महानगरपालिकेच्या अधिकारी यांनी संगनमत करून पुणे महानगरपालिकेने दिलेल्या अटी व नियमांचे उल्लंघन केलेले असणे, यात मोठ्या प्रमाणामध्ये गैरव्यवहार होऊन पुणे महानगरपालिकेची फसवणूक महापालिकेचे अधिकारी व टाटा कंपनीच्या अधिकाऱ्यांनी केलेली असणे, पुणे महानगरपालिकेच्या अधिकाऱ्यांनी एलईडी प्रोजेक्ट मध्ये केलेल्या कामाचे पेमेंट ऑर्डर प्रमाणे टाटा कंपनीला देणे आवश्यक असतानाही ते उज्वल या कंपनीस दिलेले असणे, टाटा कंपनीकडून या प्रोजेक्टसाठी घेण्यात आलेली २५ कोटी रुपयांची अनामत रक्कम नियमाप्रमाणे महाराष्ट्र बँकेत जमा करणे आवश्यक असतानाही ही रक्कम खाजगी कोटक महिंद्रा या बँकेत जमा केलेली असणे, या प्रोजेक्टमध्ये प्रत्यक्षात महाराष्ट्र राज्य विद्युत कंपनीच्या वीज बिलात बचत नसताना ९८.५ भाग कंपनीत दिलेला असणे, एकूण आतापर्यंत १३ कोटी रक्कम कंपनीस अदा केलेली असणे, महाराष्ट्र विद्युत कंपनीच्या बिलात किती बचत झाली हे कुठेही दिसून येत नसणे, कंपनीने काम सुरू केल्यापासून आजतागायत १३ कोटी पेक्षा जादा रक्कम वीज बिलात बचत झाली नसतानाही कंपनीस पेमेंट अदा

करण्यात आलेली असणे असणे, या प्रोजेक्टमध्ये स्काडा करणे अपेक्षित असतानाही व आजतागायत स्काडा (skada) नसतानाही कंपनीस पेमेंट दिलेले असणे, तसेच या एलईडी प्रोजेक्टच्या टेंडर मान्यतेच्या प्रकरणात अतिरिक्त आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांचे कोणतेही अभिप्राय घेण्यात आलेले नसणे, यामुळे या संपूर्ण प्रोजेक्टमध्ये अनियमितता व नियमांची पायमल्ली होऊन गैरव्यवहार झाल्याचे सातत्याने निदर्शनास येणे, पुणे महानगरपालिकेच्या या प्रोजेक्टमध्ये झालेल्या फसवणुकीमुळे नागरिकांमध्ये शासनाप्रती संभ्रमाचे वातावरण निर्माण झालेले असणे, या संपूर्ण एलईडी प्रोजेक्टच्या कामाची सखोल चौकशी होण्याची आवश्यकता व यातील दोषांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) **श्री. सुभाष झांबड, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"औरंगाबाद येथील सिडको-हडको भागातील मालमत्ता धारकांना पी.आर.कार्ड देण्याची व मालमत्ता धारकांना त्यांची मालमत्ता लिज होल्ड वरून फ्री होल्ड करण्याची मागणी गेल्या अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असल्याचे माहे जुलै, २०१८ रोजी वा दरम्यान निदर्शनास येणे, या अनुषंगाने सदरचे प्रकरण तत्कालीन मा. मुख्यमंत्री यांनी दिनांक ३० मार्च, २०११ रोजी संबंधित विभागाकडे पाठविलेले असणे, एकंदरीत सदर मागणी शासनाच्या विचाराधीन असतानाही सिडकोचे वरिष्ठ अधिकारी व कर्मचारी यांचा व शासनाच्या निर्णयानुसार सिडकोवासियांना मालकी हक्क देता येणार नाही, हे विधान करणे किंवा सांगणे, दिशाभूल करणारे असणे, येथील नागरीकांनी जागेची मालकी द्यावी यासाठी शासनाकडे वारंवार मागणी करूनही शासन करीत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी येथील नागरीकांत पसरलेले तीव्र असंतोषाचे वातावरण, यामुळे शासनाने सिडको-हडको मालमत्ता धारकांना मालकी हक्क प्रदान करून मालमत्ता धारकांना पी.आर.कार्ड देण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"नांदेड जिल्ह्यात पोलिस शिपाई भरतीमध्ये उमेदवारांच्या लेखी परिक्षेत संगनमत करून व कट रचून अर्थपूर्ण व्यवहार करून १३ विद्यार्थ्यांना ९० पेक्षा जास्त गुण देऊन उत्तीर्ण करून भरती प्रक्रियेत मोठ्या प्रमाणात घोटाळा केल्याचे नुकतेच माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये उघडकीस येणे, सदर घोटाळ्यामध्ये सांगलीच्या कंपनीतील दोन जणांचा व पुण्याच्या एकाचा समावेश असणे, सदर प्रकरणी नांदेड पोलिसांनी एकूण २० जणांविरुद्ध गुन्हा दाखल करणे, याबाबत

शासनाने सखोल चौकशी करुन यात सहभाग असलेल्यांविरुद्ध कठोर कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

- (४) **श्री.ख्वाजा बेग, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-**

"यवतमाळ जिल्ह्यातील आर्णी तालुक्याच्या आजुबाजुच्या १२० गाव खेड्यांचा समावेश असलेल्या तालुक्याकरीता शासनाद्वारे दिनांक २६ जुलै, २०१३ रोजी वा त्यासुमारास आर्णी मुख्यालय येथे उपविभागीय कार्यालयाची निर्मिती करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला असणे, सदर निर्णय घेऊन ५ वर्षांपेक्षा जास्त कालावधी होऊनही अद्याप शासनाने कोणत्याही प्रकारची प्रशासकीय कार्यवाही केली नसल्याने नागरिकांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत असणे, त्यामुळे जनतेला होत असलेला अतोनात त्रास, याबाबत जनतेमध्ये शासनाप्रती पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची उपाययोजना, कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (५) **सर्वश्री.कपिल पाटील, संजय दत्त, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, धनंजय मुंडे, अनिकेत तटकरे, सुनिल तटकरे, हेमंत टकले, अमरसिंह पंडित, सतिश चव्हाण, किरण पावसकर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.विक्रम काळे, नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.गिरीशचंद्र व्यास, परिणय फुके, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे वित्त मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-**

"केंद्र सरकारच्या धर्तीवर राज्यातील सरकारी कर्मचाऱ्यांना दिनांक १ जानेवारी, २०१६ पासून ७ व्या वेतन आयोगाचे लाभ देण्याची आवश्यकता असतानाही शासनाकडून टाळाटाळ केली जात असणे, सरकारी कर्मचाऱ्यांद्वारे सरकार विरोधात मंत्रालयावर मोर्चा काढण्याचा देण्यात आलेला इशारा, ७ व्या वेतन आयोगासाठी माजी सनदी अधिकारी के.पी.बक्षी यांच्या अध्यक्षतेखाली वेतन पूर्णरचना समिती नेमण्यात आलेली असणे, मात्र तिचे काम कासवगतीने सुरु असणे, राज्य सरकारी कर्मचारी संघटना, विविध विभागातील तत्सम संघटना 'शिक्षक भारती' या अनुदानित माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षकांची संघटना यांनी बक्षी कमिटी पुढे आपल्या मागण्या सादर करुनही त्यांच्या सुनावण्या अद्यापी सुरु करण्यात आलेल्या नसणे व या संघटनांनी आंदोलनाचा इशारा दिलेला असणे, सरकारी कर्मचाऱ्यांचे किमान वेतन २१ हजार इतके निश्चित केले असणे, मात्र राज्यातील सरकारी व निमसरकारी सेवेतील कंत्राटी कर्मचारी तसेच कंत्राटी शिक्षक (परिविक्षाधीन शिक्षक / शिक्षण सेवक) तसेच विनाअनुदानित शाळांमधील अथवा टप्पा अनुदानित शाळांमधील शिक्षक व कर्मचारी यांना सदर किमान वेतन लागू करण्यात

आलेले नसणे, तसेच याप्रश्नी शासन वारंवार तारखा जाहिर करीत असले तरी सरकारी कर्मचाऱ्यांना ७ व्या वेतन आयोगाचे लाभ प्रत्यक्षात न देणे, त्यामुळे त्यांनी मोर्चाचे आयोजन करणे, या असंतोषाची शासनाने दखल घेणे आवश्यक असतानाही शासनाद्वारे जे सरकारी कर्मचारी कामकाजाच्या वळेत मोर्चे, निदर्शने सभा यामध्ये भाग घेतील त्यांच्यावर शिस्तभंगाच्या कारवाईचा देण्यात आलेला इशारा, यामुळे सरकारी कर्मचाऱ्यांमध्ये सरकार विरोधात तीव्र असंतोष व चिडीची भावना निर्माण होणे, त्यामुळे तातडीने सरकारी कर्मचाऱ्यांना ७ व्या वेतन आयोगाचे लाभ देण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) **अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-**

"सन २०१० पूर्वी शिक्षक भरतीत स्थानिकांना आरक्षण असणे, परंतु सन २०१० च्या भरतीत राज्यस्तरीय शिक्षक भरती करताना त्यामध्ये स्थानिकांसाठी आरक्षण नसल्याने त्याचा विपरित परिणाम कोकणातील तरुणांना बसणे, त्यामुळे आगामी शिक्षक भरतीत स्थानिकांसाठी ७० टक्के जागा राखीव ठेवण्यात याव्यात या मागणीसाठी सिंधुदूर्ग व रत्नागिरी जिल्हयातील डीएड/बीएड धारक शिक्षक संघटनेने सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील ओरोस येथील जिल्हाधिकारी कार्यालयावर दिनांक ३ एप्रिल, २०१८ रोजी मोर्चा काढणे, धरणे-आंदोलन करून शासनाचे लक्ष वेधणे, त्यामुळे दरवर्षी ५०० ते ६०० शिक्षक जिल्हा बदली होत असल्याने शाळा शिक्षकाविना ओस पडल्याचे निदर्शनास येणे, शिक्षकांचा आक्रोश लक्षात घेता, स्थानिकांना शिक्षक भरतीत प्राधान्य मिळणे गरजेचे असणे, इतकेच नव्हेतर शिक्षक भरती करताना स्थानिकांना ७० टक्के आरक्षण देण्याबाबतची अनेक दिवसांपासूनची कोकण डीएड, बीएडधारक असोसिएशनच्या संघटनेची आग्रही मागणी असणे व त्याबाबतचे निवेदन मा.शालेय शिक्षण मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांना माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये देऊनही कार्यवाही न होणे, मागिल ८ वर्षांपासून शिक्षक भरती न झाल्यामुळे बीएड/डी.एड धारक उमेदवारांमध्ये तीव्र नाराजी पसरणे, कोकणातील बेरोजगार शिक्षक उमेदवारांची वाढती संख्या लक्षात घेता शासनाने गेल्या ८ वर्षांपासून शिक्षक भरतीवर असलेली बंदी उठविण्याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेण्याची आवश्यकता, तसेच शिक्षक भरती करताना स्थानिक उमेदवारांना ७० टक्के आरक्षण देण्याबाबत शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

(७) **सर्वश्री. सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, अमरसिंह पंडित, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे क्रीडा मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-**

"राज्यातील क्रीडाधोरणांतर्गत राज्यातील क्रीडा संस्कृतीची जोपासणी करून ती विकसित करण्यासाठी सर्व वयोगटातील खेळाडूंच्या विविध खेळांच्या माध्यमातून युवा पिढीच्या क्रीडा गुणांची जोपासना होणे महत्त्वाचे असल्याने शासनाने तालुका प्रशिक्षण केंद्रे चालू करण्याचा निर्णय घेतलेला असणे. त्यानुसार तालुका क्रीडा संकुलासाठी रुपये १ कोटी तर जिल्हा क्रीडा संकुलासाठी रुपये ०८ कोटी इतकी मर्यादा वाढविलेली असूनही मराठवाड्यातील बहुतांश तालुका क्रीडा संकुलांना शासकीय भूखंड उपलब्ध झालेले नसणे, काही ठिकाणच्या जागा न्यायप्रविष्ट असणे तर काही क्रीडा संकुलांना आजपर्यंत जागाच मिळाल्या नसून ज्या क्रीडा संकुलाचे बांधकाम सुरु झाले त्या ठिकाणी निकृष्ट दर्जाचे बांधकाम झालेले असणे, अर्धवट झालेल्या कामावर अंदाज पत्रकाप्रमाणे खर्च केलेला असणे, तालुका क्रीडा संकुले उभारण्याकडे शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, त्यामुळे शासनामार्फत मराठवाड्यातील सर्व तालुका क्रीडा संकुलाचे सर्व सोयी-सुविधांसह तात्काळ बांधकामे पूर्ण करण्याकरीता होत असलेली मागणी, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

आठ : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

नऊ : शासकीय विधेयके —

(क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४२ - दिवाणी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४२ - दिवाणी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) मुख्यमंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.

(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप, वि.प.स.

- (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स. (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई
गिरकर, वि.प.स.

(२) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतित्वृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (१) सहकार मंत्री. (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स. (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स. (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(३) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती, दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडीओ पायरेट्स), वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्ती, यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती, दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती

(व्हिडीओ पायरेट्स), वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्ती, यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) मुख्यमंत्री.	(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.	(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.	(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.	(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.	(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(४) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४४ — महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

(५) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१८"

(६) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४९ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

(ख) विधानसभेने दुसऱ्यांदा संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०१७ चे वि.स.वि क्रमांक ५६ — महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक, २०१७"

दहा : (क) (गुरुवार, दिनांक ५ जुलै, शुक्रवार, दिनांक ६ जुलै, सोमवार, दिनांक ९ जुलै, २०१८, मंगळवार, दिनांक १० जुलै, बुधवार, दिनांक ११ जुलै, गुरुवार, दिनांक १२ जुलै व सोमवार, दिनांक १६ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, सुनिल तटकरे, संजय दत्त, हेमंत टकले, जयंत पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री.सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, रामहरी रुपनवर, चंद्रकांत रघुवंशी, दत्तात्रय सावंत, अमरसिंह पंडित, किरण पावसकर, अॅड. जनार्दन चांदुरकर, डॉ. सुधीर तांबे, श्रीमती. विद्या चव्हाण, श्रीमती. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.अनिकेत तटकरे, ख्वाजा बेग, आर्कि.अनंत गाडगीळ, सर्वश्री.बाळाराम पाटील, अमरनाथ राजुरकर, सुभाष झांबड, प्रकाश गजभिये, अॅड.राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, जयदेव गायकवाड, रामराव वडकुते, जगन्नाथ शिंदे, अमरिशभाई पटेल, मोहनराव कदम, आनंद ठाकूर, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव — (चर्चा पुढे सुरू व मंत्र्यांचे उत्तर) —**

"राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी जाहीर झालेल्या छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेची घोषणा होऊन एक वर्ष उलटल्यानंतरही अद्यापपर्यंत शेतकऱ्यांना त्याचा लाभ मिळालेला नसणे, वन टाईम सेटलमेंटअंतर्गत शेतकऱ्यांनी रक्कम भरूनही त्यांच्या खात्यात कर्जमाफीची रक्कम जमा न होणे, कर्जमाफी योजना फसल्यामुळे त्याचा परिणाम शेतकऱ्यांना नव्याने मिळणाऱ्या पीक कर्जावर होणे, पीककर्जासाठी कागदपत्रांची संख्या वाढविल्यामुळे व पीक कर्ज मिळत नसल्यामुळे शेतकरी त्रस्त असणे, पीक कर्जासाठी बँकांकडून शेतकऱ्यांची मोठ्या प्रमाणावर अडवणूक केली जात असणे, बँकांकडून पीककर्ज मिळत नसल्यामुळे शेतकऱ्यांवर सावकाराच्या दारात जाण्याची वेळ येणे, पीक कर्जासाठी शेतकऱ्यांच्या पत्नीकडे शरीरसुखाची मागणी करण्यापर्यंत बँक अधिकाऱ्यांची मजल जाणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये संतापाची तीव्र भावना निर्माण झालेली असणे, पीक विमा नुकसानभरपाई रक्कम आणि इतर शासन अनुदान रकमा शेतकऱ्यांना वाटप न करता बँकांनी नफेखोरी करणे, गतवर्षी कापसावर आलेल्या बॉडअळीच्या संकटामुळे शेतकऱ्यांना जाहीर केलेली ३७ हजार ५०० रुपये प्रति हेक्टरी मदत अद्याप मिळालेली नसणे, पुढील हंगामासाठी बॉडअळीचा संभाव्य धोका वर्तविला जाणे, बोगस बी.टी.बियाणांची सर्रास विक्री होणे, यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये भीतीची भावना निर्माण झालेली असणे, धानाची नुकसानभरपाई, तुडतुड्या रोगामुळे झालेल्या नुकसानीची भरपाई मिळालेली नसणे, सन २०१६ च्या अतिवृष्टीमुळे बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना जाहीर केलेली मदत मिळालेली नसणे, मागील वर्षीच्या तूर, हरभरा विक्रीचे चुकारे शेतकऱ्यांना अद्याप मिळालेले नसणे, खरेदीअभावी लाखो क्विंटल तूर, हरभरा शेतकऱ्यांकडे पडून असणे, शासकीय खरेदी केंद्र बंद झाल्याने तूर व हरभरा उत्पादक शेतकऱ्यांना बेभावाने विक्री करावी लागत असणे, त्यामुळे प्रति क्विंटल त्यांना एक ते दीड हजार रुपयांचा तोटा सहन करावा लागत असणे,

विक्रीसाठी नोंदणी केलेल्या शेतकऱ्यांना अनुदान देण्याची घोषणा करूनही अद्याप सदर अनुदान मिळालेले नसणे, उत्पन्नावर अधिक ५० टक्के हमीभाव देण्याची घोषणा करूनही तो हमीभाव मिळत नसणे, चारही बाजूने आलेल्या या सरकारनिर्मित संकटांमुळे शेतकऱ्यांवर आत्महत्यांची वेळ येणे, कर्जमाफीची घोषणा झाल्यानंतरही एका वर्षात सुमारे १ हजारहून अधिक आत्महत्या झालेल्या असणे, धर्मा पाटील यांच्या मुलाला दिलेल्या आश्वासनाची अंमलबजावणी न करणे, आदिवासी व शेतकरी संघटनांच्या विविध मागण्यांबाबत मुख्यमंत्री महोदयांनी सभागृहात दिलेल्या आश्वासनांची अंमलबजावणी न होणे, मार्च, २०१७ पर्यंतच्या पेड पेंडिंग ग्राहकांना अद्याप कनेक्शन न मिळणे, संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याची आवश्यकता असणे, सरसकट कर्जमाफी देऊन सध्याच्या कर्जमाफी योजनेत झालेल्या अनियमिततेची चौकशी करण्यासाठी सर्वपक्षीय आमदारांची समिती नेमणे, बॉडअळीग्रस्त शेतकऱ्यांना ५० हजार रुपये हेक्टरी मदत देण्याची आवश्यकता, पुढील हंगामासाठी बॉडअळीचा संभाव्य धोका वर्तविला गेला असल्यामुळे बॉडअळी प्रतिबंधक उपाययोजना व बोगस बी.टी. बियाणांच्या विक्रीवर नियंत्रण आणण्याची आवश्यकता, पीक कर्ज न देणाऱ्या बँकांवर तातडीने कारवाई करण्याची गरज, तूर, हरभरा विक्रीचे चुकारे देऊन भावांतर योजनेप्रमाणे शेतकऱ्यांना बाजारभाव व हमीभावातील फरकाची रक्कम त्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्याची होत असलेली मागणी, राज्यातील शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने अशा अनेक अतिशय महत्वाच्या विषयांवर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(ख) **अॅड. अनिल परब**, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.गोपिकिसन बाजोरिया, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, रविंद्र फाटक, प्रसाद लाड, विलास पोतनीस, गिरीशचंद्र व्यास, नरेंद्र दराडे, नागोराव गाणार, विप्लव बाजोरिया, रामदास आंबटकर, सुजितसिंह ठाकूर, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री.सुरेश धस, विनायक मेटे, डॉ.परिणाम फुके, श्री.चंदूभाई पटेल, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.रामनिवास सिंह, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"विदर्भ, मराठवाडा, खान्देश, कोकण इत्यादी ग्रामीण भागात राहणाऱ्यांना पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत जमिनी रास्त भावात देण्याची योजना आखून प्रधानमंत्री आवास योजना सक्षमपणे राबविण्याची आवश्यकता, विदर्भ-मराठवाड्यात कृषी आधारित प्रक्रिया उद्योगाला विशेष सवलती देऊन उद्योग निर्मितीला चालना देण्याची आवश्यकता, नागपूर हे उपराजधानीचे शहर असूनही येथील नागरिकांना विशेष आजारात मुंबईतील रुग्णालयांवर अवलंबून रहावे लागणे, ही अवस्था दूर करण्याच्या दृष्टीने

विदर्भ, मराठवाड्यात सुपरस्पेशलिटी रुग्णालये निर्माण करण्याची आवश्यकता, विदर्भ, मराठवाड्यातील ग्रामीण युवकांना मुंबई, पुणे यासारख्या शहरांत जाण्याचा मोह आवरण्याच्या दृष्टीने युवकांना आकर्षित करणाऱ्या शैक्षणिक व रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता, मुंबई व उपनगरातील मोडकळीस आलेल्या इमारतींची दुरुस्ती व पुनर्विकास, घरमालकांच्या आडमुठेपणामुळे व म्हाडाच्या निष्क्रीयतेमुळे जुन्या इमारतींचा पुनर्विकास करणे शक्य नसणे, परिणामी जुन्या चाळीत पिढ्यान-पिढ्या राहणाऱ्या मूळ मुंबईकरांचे जीवन धोक्यात असणे, विस्थापित होणाऱ्या रहिवाशांचे त्याच ठिकाणी पुनर्वसन करण्याची मागणी, महापालिकेच्या भूखंडावर लीज तत्वावर उभ्या असलेल्या अनेक इमारतींचे लीज संपले असल्याने लीजचे नुतनीकरण करण्याचे धोरण महापालिकेने तातडीने राबविण्याकरीता शासनाने करावयाची कार्यवाही, ६० वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीपासून शासनाच्या जमिनीवर वास्तव्य करीत असलेल्या रहिवाशांच्या जमिनी वर्ग २ मधून वर्ग १ मध्ये नोंद करण्याची मागणी, आशिया खंडातील सर्वात मोठ्या धारावी येथील झोपडपट्टीचा व इतर झोपडपट्ट्यांचा पुनर्विकास करण्याचा शासनाने घेतलेला महत्वाकांक्षी निर्णय, संक्रमण शिबीरांची दुरवस्था व यामध्ये बांग्लादेशी नागरिकांची झालेली घुसखोरी, बंद पडलेल्या गिरण्यांमधील कामगार, बीडीडी चाळीतील रहिवाशी व मेट्रोमुळे बाधीत रहिवाशांना देण्यात येणाऱ्या ५०० चौ.फुटाच्या घरांच्या धर्तीवर मुंबईत जुन्या व सेस इमारतीमध्ये राहणाऱ्या भाडेकरुनांही ५०० चौ.फुटांची घरे देण्याची आवश्यकता, मुंबईतील ५०० ते ७०० चौ.फुट क्षेत्रफळाच्या घरांना मालमत्ता कर माफ करण्याबाबत व त्यावरील क्षेत्रफळाच्या घरांना मालमत्ता करात सवलत देण्याबाबतच्या प्रलंबित प्रस्तावावर तात्काळ निर्णय घेण्याची आवश्यकता, मुंबईतील पंतप्रधान अनुदान प्रकल्पांतर्गत ६६ इमारतींच्या पुनर्बांधणीचा प्रस्ताव विचारात घेण्याची आवश्यकता, मुंबईतील शासकीय कर्मचारी, पोलीस कर्मचारी इ.च्या निवासस्थानांची दुरवस्था तातडीने दूर करण्याची आवश्यकता, शासकीय वसाहतीतील घरे मालकी हक्काने देण्याबाबतची कर्मचाऱ्यांची प्रलंबित मागणी, मुंबई शहरासाठी गृहनिर्माण धोरण ठरविण्याबाबत नेमलेल्या आमदारांच्या समितीने दिलेल्या अहवालाची तातडीने अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

- (ग) (मंगळवार, दिनांक १० जुलै, बुधवार, दिनांक ११ जुलै, गुरुवार, दिनांक १२ जुलै व सोमवार, दिनांक १६ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

श्री.सुजितसिंह ठाकूर, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, श्री.रामदास आंबटकर, अँड.अनिल परब, सर्वश्री.नागोराव गाणार, गोपीकिसन बाजोरिया, डॉ.परिणय फुके, सर्वश्री.रविंद्र फाटक, विनायक मेटे, तानाजी सावंत, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.नरेंद्र दराडे, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.विप्लव बाजोरिया, गिरीशचंद्र व्यास, विलास पोतनीस, चंदूभाई पटेल, प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, रामनिवास सिंह, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"राज्यात केंद्र शासनाच्या शिफारशीनुसार १४ प्रमुख पिकांकरिता उत्पादन खर्चाच्या दीडपट हमीभाव जाहिर केल्याने शेतकऱ्यांच्या मनात शासनाबद्दल विश्वास निर्माण झाला असणे, शेतकऱ्यांची जमीन सिंचित करण्याकरिता पंतप्रधान सिंचन योजनेबरोबरच बळीराजा जलसंजीवनी योजना राज्यात प्रभावीपणे कार्यान्वित करण्यात येणे, शेतकऱ्यांना युरिया, मिश्र खते, सेंद्रीय खते, बियाणे यांचा योग्य दरात नियमित पुरवठा होत असणे, अल्पभूधारक शेतकऱ्यांना मनरेगा अंतर्गत फळबाग लागवडी योजनेसोबतच बहुभूधारक शेतकऱ्यांकरिता भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजना कार्यान्वित करण्यात येणे, सदरहू योजनेमध्ये शेतकऱ्यांना १००% ठिंबक सिंचनासह व अनुदानासह रोपे, कलम इ. पुरवठा करण्यात येणे, व्याघ्र प्रकल्पालगत असलेल्या शेतीला लागू करण्यात आलेल्या अनुदानित कुंपन योजनेच्या धर्तीवर अन्य वनालगतच्या शेतीलाही वन्य प्राण्यांपासून संरक्षणाकरिता अनुदानित कुंपन योजनेच्या धर्तीवर अन्य वनालगतच्या शेतीलाही वन्य प्राण्यांपासून संरक्षणाकरिता अनुदानित कुंपन योजना लागू करण्याची आवश्यकता असणे, धडक सिंचन विहिरी, मागेल त्याला शेततळे, मनरेगा अंतर्गत विहिरी, ठिंबक सिंचन योजना, कृषी यांत्रिकीकरण, प्रात्यक्षिक बियाणे पुरवठा योजना यांची अधिक प्रभावी अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, गट शेतीला देण्यात आलेल्या प्रोत्साहनामुळे शेतकऱ्यांची पणन व विक्री प्रक्रिया गट कंपनीद्वारे यशस्वीपणे राबविण्यात येणे, तूर, चना, ज्वारी, मका इ. शेतमालाची हमीभावाने खरेदी करण्यात येणे, भूमीधारी शेतकऱ्यांची वर्ग-२ ची जमीन वर्ग-१ मध्ये रुपांतरीत करण्याचा व त्यायोगे राज्यातील गोर-गरीब शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याचा शासनाने घेतलेला क्रांतीकारी निर्णय, कृषीपंप जोडणीच्या २०१७ पर्यंतच्या अर्जांचा निपटारा करण्यात येणे, शेतकऱ्यांचे कृषीपंपाचे विज बिल प्रलंबित असतांना सुध्दा त्यांचा विज पुरवठा खंडीत न करण्याचा धाडसी निर्णय घेऊन शेतकऱ्यांना देण्यात आलेला दिलासा, बँकांकडून शेतकऱ्यांना व त्यांच्या कुटुंबियांना सौजन्य व सहकार्याची वागणूक मिळण्याबाबत करावयाच्या आवश्यक उपाययोजना, यवतमाळ जिल्ह्यात किटकनाशकांचा प्रादुर्भाव होऊन झालेल्या शेतकऱ्यांच्या बळींची पुनरावृत्ती

होऊ नये म्हणून करावयाची उपाययोजना, गारपीटीमुळे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना अल्पकालावधीमध्ये देण्यात आलेली मदत, बोंडअळी, धान, तुडतुडेग्रस्त शेतकऱ्यांना देण्यात आलेली मदत इ.बाबीं विचारात घेऊन राज्यातील शेतकऱ्यांना अधिक सक्षम करण्यासाठी करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(घ) (गुरुवार, दिनांक १२ जुलै व सोमवार, दिनांक १६ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री. शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, सर्वश्री.सुनिल तटकरे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, हेमंत टकले, संजय दत्त, जयंत पाटील, जनार्दन चांदूरकर, किरण पावसकर, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, श्रीमती विद्या चव्हाण, सुभाष झांबड, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.चंद्रकांत रघुवंशी, विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे, सर्वश्री. ख्वाजा बेग, हरिसिंग राठोड, अनिकेत तटकरे, सतेज पाटील, अमरसिंह पंडित, अमरनाथ राजूरकर, प्रकाश गजभिये, रामहरी रुपनवर, जयदेव गायकवाड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, आनंद ठाकूर, आनंदराव पाटील, रामराव वडकुते, अमरिशभाई पटेल, मोहनराव कदम, जगन्नाथ शिंदे, सतिश चव्हाण, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"सन २०१४ ते २०३४ या वीस वर्षांसाठी मुंबईचा तिसरा आराखडा बनविण्यात येणे, शासनाने सदरील मुंबई विकास नियंत्रण आणि प्रवर्तन विनियमावली (डीसीपीआर) दस्तावेज मराठी भाषेत जी महाराष्ट्राची राजभाषा आहे त्या भाषेत प्रसिध्द न करता इंग्रजीत प्रसिध्द करण्यात येणे, सदरील नव्या तयार करण्यात आलेला आराखडा बिल्डरांचा फायदा असल्याचे चर्चेत असणे, परवडणाऱ्या घरांबाबत कोणती स्पष्टता करण्यात आलेले नसणे, गावठाण, कोळीवाडे आणि आदिवासी पाडे यांच्यासाठी तरतूद न करता स्वतंत्र विकास नियमावलीचे आश्वासन देणे, प्रचंड विरोध असताना मेट्रो कारशेडची जागा न बदलणे, मुंबईतील कांदळवनाच्या जमिनी विकासकांसाठी खुल्या करणे, मिठागरांच्या जागांबाबत अभ्यास न करता विकासासाठी खुल्या करणे, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील जिओ गार्डन हा भूखंड निविदेतील अटींचा भंग करून भाडेपट्ट्यावर देणे, बोरीवली पश्चिम येथील प्लॉट क्र.३९६ वर प्रकल्पबाधितांना सदनिका बांधून देण्याच्या प्रकल्पात निविदेतील अटी व शर्तींचा भंग करून निविदा मंजूर झाल्यावर विकासकाकरता अटींमध्ये बदल करण्यात येणे, भिवंडी परिसरातील अवैध गोदामावर आश्वासना प्रमाणे कारवाई करण्यात न येणे, मुंबई, ठाणे, पुणे, नवी मुंबई परिसरात प्रशासनाच्या आशिर्वादाने विकासकांनी अवैध कामे करणे, पर्यावरणाच्या संरक्षण

दृष्टीकोनातून अत्यावश्यक असलेल्या प्लास्टीक बंदी प्रकरणी नियोजनाचा अभाव व भ्रष्ट हेतूमुळे सर्वसामान्य जनता, व्यापारी, कामगार व उद्योजक यांना झळ बसणे, पर्यायी व्यवस्था न केल्यामुळे सामाजिक व पर्यावरणासाठी अत्यावश्यक असलेली प्लास्टीक बंदी अस्तित्वहीन होणे, याकडे दुर्लक्ष करण्यात येणे, पुरातन वारसा विनियमावली कमकुवत करणे, राज्य शासनाने सहा वर्षांत २२ लाख घरांची निर्मिती करण्याचे प्रस्तावित केले असले तरी परवडणाऱ्या घराची एकही वीट उभारण्यात आली नसणे, राज्यात दीड कोटीपेक्षा अधिक झोपड्या असून महाराष्ट्र राज्य हे पहिल्या क्रमांकावर असणे परंतू झोपडपट्टी पुनर्वसनाचा वेग कूर्मगतीपेक्षा कमी असणे, त्यातून परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती झालेली नसणे, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाने घेतलेला निर्णय, बुलेट ट्रेन प्रकल्पात होणारी वृक्षतोड, खारफुटीची कत्तल, जैवविविधतेची हानी या पर्यावरणावर होणारा विपरीत परिणाम, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेनच्या मार्गात येणाऱ्या तब्बल ४० हजार झाडांवर कुऱ्हाड फिरवण्यात येणार असून त्यापैकी ४३८१ वृक्ष हे केवळ ठाणे जिल्ह्यातील असणे, महाराष्ट्र राज्यातील ८३ हेक्टरहून अधिक वनक्षेत्र प्रकल्पाकरिता वापरले जाणार असणे, जलचर व परदेशी पाहुणे फ्लेमिंगो पक्षांच्या अस्तित्वाला धोका निर्माण होणार असणे, या प्रकल्पासाठी बाधित होणाऱ्या शेतकऱ्यांना देण्यात येणार मोबदला महाराष्ट्रापेक्षा गुजरातमधील शेतकऱ्यांना पाच पट देण्यात येणार असणे, या महत्वाकांक्षी बुलेट ट्रेन प्रकल्पात राज्यात बुलेट ट्रेनचे क्षेत्र ३३ टक्के असून ६७ टक्के गुजरातमध्ये असल्याने गुजरात राज्याला सर्वाधिक लाभ होणार असल्याने समान खर्च उभारण्याबाबत राज्यातून होत असलेला विरोध, त्याचप्रमाणे नागपूर-मुंबई समृद्धी महामार्गातील बाधित होणाऱ्या सर्वच स्तरांतून होत असलेला विरोध या मार्गासाठी जमीन देण्यास बाधित शेतकऱ्यांचा विरोध मोडून काढण्यासाठी शासनाने केलेली दडपशाही, मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी जमिनी देण्यास शेतकऱ्यांनी विरोध केल्यामुळे या प्रकल्पासाठी ९० टक्के जमीन ताब्यात घेण्याची आवश्यकता असताना केवळ साडेसहा टक्केच जमीन ताब्यात येणे, या प्रकल्पासाठी आवश्यक असणारी भूसंपादन जमीन ताब्यात घेण्याबाबत शासनाला येत असलेले अपयश, कोकणातील राजापूर मध्ये नाणार (जि.रत्नागिरी) येथील स्थानिक नागरिकांचा विरोधाकडे दुर्लक्ष करून सौदी अरेबीया येथील अराम्को या कंपनीशी पेट्रोकेमिकल ग्रीन रिफायनरी प्रकल्पाचा केंद्र सरकारने केलेला करार, राजापूर तालुक्यातील जि.रत्नागिरी नाणार येथे पेट्रोकेमिकल रिफायनरी प्रकल्प प्रस्तावित असणे, या प्रकल्पामुळे ७ हजार ४७६ घरे ६३ देवदेवतांची मंदिरे १५ ते २० पाणवटे नेस्तानाबूत होणार असणे तर हजारो झाडांची लागवड असलेल्या आंबा व काजूच्या बागा नष्ट होणार असणे, भूसंपादनापूर्वी जमिनीची व्यापाऱ्यांकडून मोबदल्याच्या

हव्यासापायी खरेदी होणे, या भागातील जनतेकडून होणारा तीव्र विरोध, प्रस्तावित प्रस्ताव रद्द करण्याची आवश्यकता शासनाने सदरील प्रकल्पाबाबत आपली भूमिका स्पष्ट करणे, स्मार्टसिटी योजनेतील भ्रष्टाचार व योजनाचा झालेला बट्ट्याबोळ, मेट्रो रेल्वेसाठी सुरु असलेल्या खोदकामातून मोठ्या प्रमाणात बाहेर पडणारे दगडमातीचे रॅबिट समुद्रात ओतले जात असणे, कफ परेड ते नरिमन पॉईंट दरम्यानच्या समुद्रात हा भराव टाकला जात असल्याने समुद्र धोकादायक पातळी ओलांडून मुंबई शहराला समुद्रापासून धोका निर्माण होण्याची पर्यावरण तज्ज्ञांनाकडून शासनाला देण्यात आलेला इशारा, समुद्रात भराव टाकल्यास पाण्याचा समतोल बिघडून पर्यावरणाची होणारी हानी, राज्यात दररोज हजारो मेट्रिक टन कचरा निर्माण होणे, घनकचरा व्यवस्थापन करण्यास शासनास अक्षम्य दुर्लक्ष होत असल्याने नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात येऊन कायदा व सुव्यवस्था धोक्यात येणे, या विषयांमुळे नागरिकांमध्ये पसरलेली तीव्र असंतोषाची व नाराजीची भावना, याबाबत राज्य शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

अकरा : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) श्री.ख्वाजा बेग, वि.प.स.

"यवतमाळ नगरपरिषदेमध्ये समाविष्ट झालेल्या ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांबाबत" या विषयावरील श्री.ख्वाजा बेग व इतर वि.प.स. यांचा दिनांक २१ मार्च, २०१८ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या तारांकित प्रश्नोत्तराची यादी मधील प्रश्न क्रमांक ३८२९० ला दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

(२) श्री.प्रविण दरेकर, वि.प.स.

"मुंबई उपनगरातील बोरिवली येथील संजय गांधी उद्यानातील आदिवासी पाडे तसेच गोराई पाडा अजूनही विजेशिवाय अंधारातच" या विषयावरील श्री.प्रविण दरेकर व इतर वि.प.स. यांचा दिनांक १० जुलै, २०१८ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या तारांकित प्रश्नोत्तराची यादी मधील प्रश्न क्रमांक ४२२७५ ला दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

विधान भवन,

नागपूर,

दिनांक : १६ जुलै, २०१८.

डॉ.अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.